

Kunnskapsdepartementet
P.b. 8119 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler: Tone Eli Moseid
Direkte tlf.: 23 11 75 44

Vår ref.: 07/111-
Deres ref.:

Vår dato: 25.06.2007
Deres dato: 30.03.2007

Høring - Tilgjengelig og tilrettelagt faglitteratur for studenter med syns- og lesehemninger - Svar

ABM-utvikling gir sin tilslutning til arbeidsgruppas rapport, som ser ut til å gi en bred og oppdatert beskrivelse av den situasjonen studenter med syns- og lesehemninger opplever når det gjelder tilgang til studielitteratur, etter innføringen av Kvalitetsreformen.

Kvalitetsreformen har uten tvil ført til at studentene bruker bibliotekene og bibliotekenes ressurser på en annen måte enn tidligere. ABM-utvikling la i september 2006 fram bibliotekutredningen *Bibliotekreform 2014*. I denne legges det vekt på den rollen innføringen av Kvalitetsreformen har spilt for omstilling og fornyelse for universitets- og høyskolebibliotekene – en omstilling som henger sammen med den nye studiehverdagen studentene opplever. Spesielt viktig er Det digitale biblioteket, både i form av digitalt innhold og digitale tjenester. Vi ser at den beskrivelsen arbeidsgruppas rapport presenterer samsvarer med de utfordringer bibliotekutredningen beskriver. Det vil være viktig å stille krav om universell utforming av det digitale biblioteket, samtidig som behovet for tilrettelegging ivaretas.

Bibliotekreform 2014 beskriver også Norsk lyd- og blindeskriftbiblioteks plass i det nye Norgesbiblioteket, og de utfordringer og muligheter NLB står foran. NLB har i løpet av de siste årene gjennomgått en større omstillingsprosess, med digitalisert produksjon og formidling, og med økt samarbeid med andre produsenter av tilrettelagt litteratur, både nasjonalt og internasjonalt. Det vil være viktig å styrke og videreutvikle NLB som et kompetansesenter for andre bibliotek og produksjonsmiljøer, utdanningsinstitusjoner og brukerorganisasjoner. Dette vil blant annet kreve økte bevilgninger til NLB.

ABM-utvikling vil også peke på at Åndsverksloven med tilhørende forskrift ikke er tydelig nok når det gjelder hvilke grupper av funksjonshemmede som skal omfattes av NLBs produksjon av studielitteratur. Det vil være viktig å ta høyde for denne utfordringen når det utkast til forskrift som nylig har vært ute til høring, blir endelig utformet. Dersom endringene i §1-10 i forskriften innebærer at større grupper funksjonshemmede kan ha rett til å få produsert tilrettelagt studielitteratur, vil det være nødvendig å øke rammene til denne produksjon av studielitteratur ved NLB.

Når det gjelder arbeidsgruppas forslag til tiltak, ønsker vi å knytte kommentarer til noen av dem, spesielt de som berører ABM-utvikling og/eller fagbiblioteksektoren direkte:

4. KD må be KKD v / ABM-utvikling påse at kravet om universell utforming gjøres gjeldende i konsortieavtalene for elektroniske ressurser og vitenskapelige tidsskriftsdatabaser.

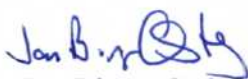
I arbeidet med å forhandle fram konsortieavtaler og lisenser for bibliotek, følger ABM-utvikling internasjonale retningslinjer. ABM-utvikling vil følge opp aktivt i arbeidet med å innarbeide kriterier for tilgjengelighet i disse retningslinjene, og vil også legge vekt på at krav om universell utforming og tilgjengelighet for alle blir ivaretatt i det videre konsortie- og lisensarbeidet.

ABM-utvikling legger også vekt på fjerntilgang for brukerne, og at fjernlån av ressursene (dokumentene) skal være tillatt, også elektronisk overføring via sikker programvare til andre offentlige bibliotek. Dette er også viktig for å sikre blinde og svaksynte studenter tilgang til elektroniske ressurser.

27. KD ber institusjonene anskaffe nødvendig teknisk utstyr for lesing av tilgjengelig og tilrettelagt studielitteratur i UH-bibliotek/læringsentra. (jf også punkt 31)

ABM-utvikling vil anbefale at bibliotek/læringsentra i universiteter og høyskoler drar nytte av de erfaringer som er gjort i prosjektet *Det tilgjengelige bibliotek* (jf s. 28 i rapporten). Nødvendig teknisk utstyr må tilgjengelig, men en suksessfaktor knyttet til prosjektet var å gi brukerne hjelp og veiledning fra egne "funksjonskonsulenter". *Nasjonal pådriver* vil kunne spille en viktig rolle i arbeidet med å utvikle slike tjenester i uh-bibliotekene. I januar 2007 ble prosjektet presentert for uh-sektorens rådgivertjeneste/koordinatorer for studenter med nedsatt funksjonsevne, etter initiativ fra *Nasjonal pådriver*. ABM-utvikling bidrar gjerne i et eventuelt samarbeid om å utvikle slike tjenester i universitets- og høyskolebibliotekene.

Med vennlig hilsen

Jon Birger Østby
direktør

Leikny/Haga Indergaard
avdelingsdirektør